D Z I E N N I K   R A D I O W Y

z dnia 19.i 20.IX.1943 r.

Front Południowy

Londyn,18.IX.Na przyczółku Salerno wojska Sprzym.posunęły się w głąb
w kierunku na Eboli i Monte Corvino,zajmując wzgórza nadbrzeżne z których
kilka dni temu Niemcy ostrzeliwali przyczółek.Zajęto szereg wąwozów i prze
łęczy,rozszerzając przyczółek o 4 km.w głąb.Oddziały niem.ubezpieczane sil
nymi strażami tylnymi wycofują się w kierunku na Neapol.Oddziały 5-tej i
8-mej armii znajdują się już w ścisłym kontakcie,przyczym 8-ma armia obję-
ła prawe skrzydło frontu.Lotnictwo Sprzym.bierze udział w walce,atakując
kolumny niem.i drogi komunikacyjne.Silnemu bombardowaniu podległy Potenza
Pescara. - Korespondent specjalny Timesa podnosi zasługi wojsk włos.wal-
czących po stronie Sprzym.,które wyspecjalizowały się w obronie przed Niem
cami dróg i środków komunikacyjnych,zabezpieczając swobodę ruchu Sprzym.
Na Morzu Egejskim zajęte zostały przez Sprzym.wyspy Samos,Leros i Kos. -
Londyn,19.IX.Oddziały 5-tej armii zajęły na przyczółku Salerno Rocca
da Spida - o 16.km.w głąb wybrzeża.Połączone oddziały 5-tej i 8-mej armii
prą naprzód w kierunku północnym,zwalczając ciężkie kontrataki niem.Zajęto
Battipaglia i Altavilla.Przyczółek pod Salerno zamienia się na sektor fron
towy a sytuację,która się tam wytworzyła można scharakteryzować jako po-
czątek bitwy o Neapol.Na wzgórzach 50 km.od Salerno Niemcy rozbudowali sil
ne pozycje osłaniające drogę na Neapol.Sprzym.zajęli lotnisko w Monte Cor-
vino oraz wyspy w Zatoce Neapolitańskiej Procida,Ischia i Ponte uzyskując
dogodne pozycje do zaatakowania Neapolu.Samoloty Sprzym.dokonały nalotów
na Viterbo,Ciampino,Pescarę i Castellamare oraz 2 naloty z niskiego pułe-
pu na Foggie,gdzie zniszczono na ziemi wiele samolotów.W operacjach tych
stracono 12 samolotów.5-ty korpus bryt.z Bari posuwa się również w głąb
półwyspu. - Na Sardynii 2 włos.dyw.wyparły Niemców z wyspy.Wycofali się
oni przez Cieśninę San Bonifazio na Korsykę.W ten sposób uzyskano szereg
cennych lotnisk,które umożliwią bombardowanie wybrzeża włos.od Genui do
Salerno.Na Korsyce Niemcy zajęli Bastię,Francuzi i Włosi toczą walki z ni-
mi,nie dopuszczając do zajęcia Ajaccio. - Sytuację we Włoszech charakte-
ryzuje komentator szwajcarski następująco:Włochy podzielić można na 3 czę
ści.Część południowa opanowana przez Sprzym.,gdzie panuje spokój, - środko
wa,pełna chaosu, - i północna,gdzie w głównych ośrodkach siedzą Niemcy
jako szyld wystawiony przez kilku odnalezionych faszystów,obszary całe
natomiast objęte są również chaosem,a przedewszystkiem nienawiścią do
Niemców. "La Libera Stampa" donosi,że Niemcy prowadzą ciężkie walki o po-
siadanie Mediolanu i Turynu,a szereg miast jak Aoste,Monferato i Alesandro
wymknęło się im wogóle z rąk.W Mediolanie na jednym z placów Niemcy powie
sili 33 robotników,celem rzucenia postrachu na sabotażystów.5 organizacyj
połączonych włos.wzywa Włochów do walki z Niemcami,w myśl orędzia Badoglia

Na Bałkanach wojska Jugosłowiańskie zajęły na wschód od Splitu mia-
sto Trogir,na wybrzeżu chorwackim porty Riekę i Fiume,opanowując całe wy-
brzeże chorwackie.Chorwacka armia regularna wycofuje się.Nie stanowi ona
pewnego instrumentu w ręku Pawelicza.Całe pułki przechodzą na stronę Ju-
gosłowian.17 oficerów sztabowych aresztowano a 6 z nich rozstrzelano za
oddanie broni powstańcom.U boku wojsk jugosłowiańskich walczą wojska włos.

Front Zachodni

Londyn,18.IX.RAF atakowała wczoraj cele w Zachodnich Niemczech,Holan-
dii oraz lotniska i koleje we Francji.Bombardowane onegdaj wiadukty na li-
nii kol.Marsylia-Ventimille,pod Mont Cenis i St.Raphael zawaliły się kom-
pletnie zasypując tory i wejścia do tunelów.
Londyn,19.IX.Wczoraj Moskity atakowały Nadrenię i zakładały miny na wodach nie
Tajfuny w ataku na linie żeglugowe niem.we Francji,Belgii i Holandii zni
szczyły około 30 statków,barek i holowników.Nadto nie wielka formacja
Moskitów zaatakowała Berlin a inne samoloty bryt.i ameryk.nalatywały lo-
tniska,stacje kol. i tory we Francji,w szczególności Lille,Rouen.

Front Wschodni

Londyn.18.IX.W ciągu wczorajszego dnia wojska sow.zajęły na całym froncie ponad 300 miejsc.Linia rzeki Desny została sforsowana na dalszym odcinku i w ciągu ostatnich 24 godz.po raz drugi przełamano na niej obronę niem. Obecnie zaznaczają się 3 główne kierunki uderzenia sow.1)na Smoleńsk,2)na Kijów,3) na Dniepropietrowsk.Na wszystkich tych odcinkach wojska sow.czynią postępy.Front w chwili obecnej jest dłuższy o 150 km.od momentu,w którym Niemcy zaczęli go skracać.

Londyn,19.IX.Rozkaz dzienny Stalina podał do wiadomości zakończenie bitwy,która po 4 dniach doprowadziła do przełamania całego systemu obrony niem.w rejonie Smoleńska.W bitwie brało udział po stronie niem.11 dyw.piechoty,2 dyw.artylerii,3 brygady zmotoryzowane.Zajęto miejsc.Duchowszczynę, i Jarzewo decydujące o otwarciu bramy smoleńskiej.W rejonie Briańska zajęto węzeł kol. Żukowka w kierunku na Rosławl.Na zachodnim brzegu Desny mocno ufortyfikowanym przez Niemców,wojska sow.wdarły się o 15 km. w głąb pozycji niem.Na południowy-zachód od Briańska zajęto Trubczewsk,Dubrowkę. Na północnej Ukrainie prawe skrzydło ukr.armii sow.pod dowództwem gen.Rokossowskiego znajduje się o 15 km.od Czernichowa,czyli w połowie drogi między Kijowem a Homlem.Na wschód od Kijowa wojska sow.zajęły Priłuki.Na odcinku Połtawy,która jest okrążona ze wszystkich stron z wyjątkiem południa zajęto Mirgorod,Piriatin,ważną stację węzłową Romodan, na linii kol.Połtawa-Kijów.Na południowy-wschód od Połtawy zajęto zaciekle bronioną przez Niemców Krasnograd.Na odcinku Dniepropietrowska zajęto Pawłograd.Wojska sow.są w tym miejscu oddalone o 45 km.od kolana Dniepru.Nad Morzem Azowskim wojska sow.posunęły się w kierunku na Melitopol zajmując Nogajsk i Połogi.Na przyczółku kubańskim dalszy postęp w kierunku na Anapę.Wojska sow.wypierają Niemców z punktu oporu.Ogółem na całym froncie oczyszczono wczoraj 1200 miejsc.W ostatniej chwili donoszą o zajęciu miejsc.Oriechow,o 40 km.od Dniepru na południowy-wschód od Zaporoża.Odwrót niem.przybiera na tempie.

Wiadomości polityczne i ogólne

Londyn,18.IX.Premier Churchill w towarzystwie rodziny i ministra informacji powrócił do W.Brytanii.Dyplomatyczni przedstawiciele Włoch w Hiszpanii,Szwajcarii,Szwecji,Finlandii i Argentyny opowiedzieli się za rządem marsz.Badoglio.Poselstwo włos.w Szwecji oświadczyło,że nie uzna rządu nie-pochodzącego od króla. - Wczoraj przemawiał do narodu włos.marsz.Badoglio. - W rozkazie do wojsk niem.okupujących Włochy Hitler nazywa Włochów renegatami i rozkazuje ich traktować bezwzględnie,dając żołnierzom prawo życia i śmierci nad obywatelami włos.Mienie ich podlega konfiskacie a mężczyzn i kobiety należy odstawić do pracy przymusowej w Rzeszy. - Wczoraj w południe zamknięto ruch pasażerski między Włochami a Szwajcarią,ruch transportowy jeszcze trwa.Urzędowo zaprzeczono,jakoby Niemcy zwrócili się do Szwajcarii z ultimatum o przywileje w tranzycie,w związku ze zbombardowaniem przez RAF linii kol.między południową Francją a Włochami. - Dowódca szwajc.sił zbrojnych przeprowadził inspekcję garnizonów granicznych. - W Budapeszcie zarządzono natychmiastową ewakuację rodzin urzędników.Dzisiejsza prasa lond.podkreśla,że Sprzym.mogą zgodzić się,na współpracę z Węgrami,tylko po zmianie przez nich rządu i dotychczasowej jego polityki. - Ze Szwecji podają,że w Finlandii opinia publiczna spodziewa się gwałtownej zmiany politycznej.Od pewnego czasu w prasie i radio fińskim podawane są wyłącznie informacje ze źródeł angielskich. - Radio Vichy podało do wiadomości nowe bardzo ostre zarządzenie Lavala nadające żandarmerii specjalne uprawnienia,m.in.prawo strzelania do aresztowanych.- Komitet franc.zwrócił się znów do urzędników i robotników we Francji z apelem o sabotowanie zarządzeń niem. Ambasador U.S.A.w Moskwie Standley został wezwany na konsultację do Waszyngtonu. - Reichsmarka w Szwajcarii spadła z 86 na 11 fr.szwajc. za 100 Rm.

Naczelny wódz dokonał promocji 4 podchorążych na podporuczników marynarki
-Wiceprezes Komit.Zagran.P.P.S.min.Stańczyk przemawiając w charakterze
delegata na Międzynarowy Kongres Związków Zawodowych stwierdził,że będąc
od szeregu lat delegatem na Kongres spotkał się w czasie wojny na każdym
ze zjazdów z wyrazami podziwu i uznania dla bohaterstwa narodu polskiego.
Bohaterstwa tego nie złamie Gestapo.Uczestnicy Kongresu obradowali w atmo
sferze nadziei i pewności,że przepowiadany przez Churchilla "okres łez
i cierpień " już minął.Kiedy sow.delegacja zgłosiła rezolucję w sprawie
drugiego frontu,Kongres uznając drugi front za potrzebny jednogłośnie od
rzucił propozycję interweniowania w tej sprawie,wychodząc z założenie,że
decyzja w tej sprawie należy do właściwych czynników.Min.Stańczyk podkre
ślił również,że szwedzki delegat powiedział,iż jeżeli chcemy zapewnić po
kój i dobrobyt światu,to w konferencji pokojowej muszą wziąć przedstawi
ciele Związków Zawodowych,którzy mieć będą wpływ na przyszłe ukształtowa
nie się stosunków politycznych i kulturalnych. - Pismo niem.w Saksonii
w art.o G.G.pisze,że Niemcy w G.G.znajdują się jakby na froncie,w fabry-
kach i warsztatach mają do zwalczenia ogromne trudności.Marsz do Kutna
młodzieży hitlerowskiej w rocznicę bitwy pod Kutnem został odwołany z po
wodu trudności transportowych.

xxxxxx,18.IX. Radio "Świt" Zachodnie ziemie Rzeczypospolitej zostały
wcielone do Rzeszy i miały się stać przedmiotem zajadłej germanizacji i
terenem wzorowej gospodarki niem.Niem.budownictwo miało przekształcić się
na miasta.niem.kolniści wznieść na szczyty rolnictwo, a zatym stało najwa
żniejsze zadanie - doszczętnie wyniszczenie narodu polskiego.Jakież rezul
taty ? Gospodarczo żadne.Nie zrealizowane plany,spadek produkcji,puste o
siedla.Tylko jedna część planu znakomicie zrealizowana:aresztowania,egze-
kucje Polaków są rzeczą powszednią.Za mowę polską bije się i katuje,4-le-
tnia szkoła germanizuje dzieci.Wytępić jednak Polaków zupełnie nie można,
bo są potrzebni do pracy,no i w biernym oporze trzymają się twardo.I kie
dy przyjdzie moment chwycą za karabin,a ślady pruactwa znikną w ciągu
jednego dnia. - Z Baranowicz dowiadujemy się,że Niemcy ogłosili tam na-
kaz zgłaszania się do pracy przymusowej kobiet i mężczyzn roczników 1875
do 1914.Nawet starcy brani będą do robót fortyfikacyjnych.Jest to nowy
etap w męczeństwa naszych kresów. - Pisma niem.zajmują się obradami,jakie
Frank prowadzi w łonie administracji G.G.Mają one rzekomo zwiastować
zmiany w administracji,liczącej 40 tys.urzędników niem.Na miejsce tych,
którzy wzbogacili się,mają przyjść inni.Dla nas sprawa obojętna,dopóki
z Kraju nie wyrzucimy germańskiej hydry. - Wspominając tradycyjną uroczy
stość xxxxxxxx,na którą "dożynek",na którą w obecnych czasach nie ma miej
sca w życiu Polskim,Świt zwraca się do ludności wiejskiej z apelem:"Oj-
cowie ze wsi dzielcie chleb tak,aby miasta nie były głodne,aby bracia wa-
si i ich dzieci po miastach dożyły razem z wami dnia wolności.Niech każdy
z was znajdzie sobie w mieście rodzinę i zaopiekuje się xxxxx nią.Jest
to obowiązek,jaki nakłada na was ojczyzna.Zwracamy się z tym apelem rów-
nież do ziemian,którzy pozostali na roli.Oni mają dziś największe możli-
wości aprowidowania rodaków.

19.IX.Jeszcze nigdy w dziejach świata nie było bardziej paradoksalne
go układu sił.Walczymy o demokrację,zdawałoby się więc,że wszystkie kra-
je demokratyczne powinny być z nami.Tymczasem Finlandia jeden z najbar-
dziej demokratycznych krajów świata stoi po przeciwnej stronie.Mimo,że
uznała natychmiast rząd Badoglia w swej polityce i w codziennej praktyce
odbiega od zasad demokratycznych.Niemcy wywieźli na roboty przymusowe do
Finlandii wielu Polaków,trzymają ich tam w obozach,i aby wstrzymać ~~ich~~
ich od ucieczki do Szwecji szerzą pogłoski,że Szwecja wydaje uciekinierów
w ręce niem.Finowie wiedzą o tym położeniu Polaków,lecz nie pomagają im
a nawet zdarzały się wypadki,że schwytanych uciekinierów oddawano w rę-
ce niem.Wzywamy naszych rodaków,aby nie zważając na kłamstwa niem.starali
się przekroczyć granicę życzliwie dla nas usposobionej Szwecji. - Himm-
ler popisuje się w Berlinie, - aresztowania i egzekucje stały się rzeczą
powszednią.2 tys.egzekucji dokonano od chwili jego nominacji,gdyż nie
może on się pogodzić z faktem,że duch bojowy Berlińczyków opadł,i stara
się uciszyć niezadowolenie.Gdy egzekucje dojdą do 2 tys.dziennie to
w kilka dni zapanuje w Berlinie niczym nie zmącona cisza. -